

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma

Hankasalmen lukiokoulutuksen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma

1. Johdanto

Tasa-arvolain tarkoituksena on estää sukupuoleen perustuva syrjintä ja edistää ihmisten välistä tasa-arvoa. Lain tarkoituksena on myös estää sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun perustuva syrjintä.

Yhdenvertaisuusohjelman taustalla on Suomen perustuslaki. Laissa todetaan, että ketään ei saa ilman hyväksyvää perustetta asettaa eri asemaan.

Yhdenvertaisuuslaissa kielletään, että ketään ei syrjitä sukupuolen, iän tai kansallisen alkuperän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden, seksuaalisen suuntautumisen tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella.

Hankasalmen lukiossa vallitsee toimintakulttuuri, jossa syrjintää ja häirintää ei sallita, vaan jokainen yhteisön jäsen osaa ja uskaltaa puuttua häirintään. Syrjinnän ja häirinnän ennaltaehkäisy sekä siihen puuttuminen kuuluu kaikille.

2. Tasa-arvolain ja yhdenvertaisuuslain käsitteet ja velvoitteet

Tasa-arvolain muutokset: Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta (609/1986/30.12.2014)(101/2023/19.1.2023) , Yhdenvertaisuuslaki (1.6.2023).

Tasa-arvolain velvoitteet

Vuonna 2023 uudistetun tasa-arvolain 5 pykälä velvoittaa, että oppilaitoksissa ja varhaiskasvatuksessa tulee yhteistyössä henkilöstön ja opiskelijoiden edustajien kanssa laatia tasa-arvosuunnitelma. Suunnitelma voidaan sisällyttää osaksi opetussuunnitelmaa tai muuta oppilaitoksen suunnitelmaa. Hankasalmen lukion toiminnallinen tasa-arvosuunnitelma on samalla myös yhdenvertaisuussuunnitelma. Suunnitelma sisältyy liitteenä lukion opetussuunnitelmaan.

Tasa-arvosuunnitelman tulee sisältää:

- 1) selvitys varhaiskasvatuksen toimipaikan tasa-arvotilanteesta;
- 2) tarvittavat toimenpiteet tasa-arvon edistämiseksi;
- 3) arvio aikaisempaan tasa-arvosuunnitelmaan sisältyneiden toimenpiteiden toteuttamisesta ja tuloksista.

Erityistä huomiota tulee kiinnittää vuorovaikutukseen, ohjaukseen, lasten osallisuuteen, käytettäviin materiaaleihin ja huoltajien kohtaamiseen sekä seksuaalisen häirinnän ja sukupuoleen perustuvan häirinnän ehkäisemiseen ja poistamiseen.

Vuosittaisen tarkastelun sijasta suunnitelma voidaan laatia enintään kolmeksi vuodeksi kerrallaan.

Lukion tulee edellä mainittujen lakien mukaan omilla toimillaan yhdessä työnantajana toimivan Hankasalmen kunnan kanssa edistää opiskelijoiden ja työntekijöiden tasa-arvoa. Hankasalmen lukio tukee kaikkien yhdenvertaisia mahdollisuuksia tehdä työtään ja tulla palkituksi siitä. Se kannustaa myös ihmisten uravalintaa, rekrytoimista ja opiskelijavalintaa, jotta työ- ja opiskeluyhteisöt muodostuisivat mahdollisimman monipuolisiksi, innovatiivisiksi ja suvaitsevaisiksi.

Yhdenvertaisuuslain velvoitteet

Yhdenvertaisuusohjelman taustalla on Suomen perustuslaki. Laissa todetaan, että ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan.

Yhdenvertaisuuslain tarkoituksena on edistää yhdenvertaisuutta ja ehkäistä syrjintää sekä tehostaa syrjinnän kohteeksi joutuneen oikeusturvaa.

Koulutuksen järjestäjän on huolehdittava siitä, että oppilaitoksella on suunnitelma tarvittavista toimenpiteistä yhdenvertaisuuden edistämiseksi. Oppilaitoksen on varattava opiskelijoille ja heidän huoltajilleen mahdollisuus tulla kuulluiksi edistämistoimista.

Esteettömyyskäsitteeseen liitetään usein yhdenvertaisuuden periaate. Koulutuksen esteettömyydellä tarkoitetaan sitä, että opiskelijan mahdolliset tuentarpeet tai erityisjärjestelyt opiskelijavalinnassa ja opiskelussa eivät saa muodostua esteeksi hänen yhdenvertaiselle koulutukseen valituksi tulemiselleen ja opiskelulle.

3. Opetuksen tasa-arvoa ja yhdenmukaisuutta edistävät tavoitteet

Tasa-arvo sisältyy monin tavoin koulutuksen yleisiin tavoitteisiin ja opetussuunnitelmien perusteisiin. Opetuksen yleisiin tavoitteisiin kuuluvat esimerkiksi ihmisoikeuksien kunnioittaminen ja edistäminen, demokratia ja tasa-arvon edistäminen, omien valintojen suunnittelu ja tekeminen sekä vastuu valinnoista.

Erilaiset opetusmenetelmät, tukitoimet ja opetusjärjestelyt mahdollistavat esteettömän oppimisen oppimis- ja opiskeluvaikeuksista riippumatta. Lähtökohtana on se, että pidetään kaikista opiskelijoista huolta, arvostetaan opiskelijoiden erilaisuutta sekä tuetaan heidän henkilökohtaista sekä tiedollista ja taidollista kasvuaan kohti työllisyyttä ja hyvää elämää.

4. Suunnitelmien laadinta

Laadintaprosessi

Hankasalmen lukiokoulutuksen yhdistetty tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma päivitetään vähintään kolmen vuoden välein. Tämän suunnitelman linjausten pohjalta lukio tekee vuosittain osaksi omaa lukuvuosisuunnitelmaansa selvityksen oppilaitoksen tasa-arvotilanteesta, suunnitelman tarvittavista toimenpiteistä tasa-arvon edistämiseksi ja arvion aikaisemman tasa-arvosuunnitelman toimenpiteiden toteutumisesta ja tuloksista. Suunnittelutyö tehdään yhteistyössä henkilöstön ja opiskelijoiden kanssa. Sivistyslautakunta hyväksyy Hankasalmen lukion lukuvuosisuunnitelman.

Tiedottaminen, toimenpiteet, päivitys ja seuranta

Suunnitelmista tiedotetaan lukiokoulutuksen henkilökunnalle (vuosisuunnitelmien ja niiden arvioinnin yhteydessä), koulukeskuksen johtoryhmälle, opettajille, opiskeluhuollon toimijoille, tutoreille, opiskelijakunnalle sekä huoltajille.

Vuosisuunnitelman osana tehdään koulukohtaisia kyselyitä, jossa kartoitetaan tasa-arvon ja yhdenmukaisuuden toteutumista. Lukiokoulutus hyödyntää myös muita seurantajärjestelmiä (mm. THL:n kouluterveyskysely, TEA-viisari).

Koulukohtaisen suunnitelman toteutumisen lukuvuosittaisesta seurannasta vastaa lukion YS-ryhmä rehtorin johdolla. Arviointityön kautta sovitaan toimenpiteiden lisäksi tarvittavat isommat kehittämistoimet.

5. Toimenpiteet tasa-arvoisuuden edistämiseksi

Opiskelijavalinta ja lukion opinto-tarjonta

Hankasalmen lukiokoulutuksen tavoitteena on riittävän monipuolinen opetustarjonta. Tätä kautta tuetaan opiskelijoiden mahdollisuuksia jatko-opintoihin. Kurssitarjotin suunnitellaan yhteistyönä lukion aineenopettajien ja opiskelijoiden kanssa. Hankasalmen lukion opiskelijat valitsevat keväisin seuraavan lukuvuoden opintojaksonsa, joiden tarjonta ja sijoittuminen eri jaksoille suunnitellaan yhteistyössä lukion aineenopettajien kanssa.

Opiskelijavalinta tapahtuu hakijoiden perusopetuksen päättötodistuksen lukuaineiden keskiarvon perusteella. Opiskelijavalinnan jälkeen vapautuville paikoille täydennys tapahtuu varasijajärjestelmän kautta. Vapaaksi jääviä paikkoja täydennetään mahdollisen lisähaun kautta.

Ennen koulutukseen hakeutumista hakijan on tärkeää saada realistista tietoa omista mahdollisuuksistaan. Ohjauksen ja tiedotuksen esteettömyys edistää oikeita koulutusvalintoja ja vähentää näin myös opintojen keskeyttämistä.

Tasa-arvo opintosuoritusten arvioinnissa

Opiskelijan arvioinnilla ohjataan ja kannustetaan opiskelua sekä kehitetään opiskelijan edellytyksiä itsearviointiin. Opiskelijan oppimista arvioidaan opintojaksojen edetessä. Oppimista, osaamista ja työskentelyä arvioidaan monipuolisesti. Arviointi ei kohdistu opiskelijoiden arvoihin, asenteisiin tai henkilökohtaisiin ominaisuuksiin.

Yleisten arviointiperusteiden lisäksi kunkin opintojakson tavoitteet ja arviointiperusteet on selvitettävä opiskelijalle opintojakson alussa, jolloin niistä keskustellaan opiskelijoiden kanssa. Opintojakson sisältö ja osaamistavoitteiden sekä työskentelyn arviointi on monipuolista: opiskelijan on mahdollista osoittaa osaamistaan monin eri tavoin. Opiskelijalla on mahdollisuus tutustua arvioinnin perustana olevaan aineistoon, kun hän on saanut tietoonsa arviointipäätöksen.

Diagnosoidut vammat tai niihin rinnastettavat vaikeudet, kuten lukemis- ja kirjoittamishäiriö, maahanmuuttajien kielelliset vaikeudet sekä muut syyt, jotka vaikeuttavat osaamisen osoittamista, kirjataan HOPPiin, otetaan huomioon oppimisen tukijärjestelyissä ja tarvittaessa YTL:n myöntäminä erityisjärjestelyinä YO-kokeissa.

Opetuksen järjestäminen ja oppimiserojen vähentäminen

Oppilaitos on oppiva yhteisö, joka edistää kaikkien jäsentensä oppimista ja haastaa tavoitteelliseen työhön. Lukioissa opiskelijat toimivat turvallisissa ja terveellisissä opiskeluympäristöissä. Tavoitteena on, että opiskeluympäristöt ovat monipuolisia ja että ne rikastuttavat opiskeluun liittyviä kokemuksia ja edistävät opiskelumotivaatiota.

Toiminta on opiskelijalähtöistä, ja se vahvistaa opiskelijoiden omaa toimijuutta, kehitystä ja oppimista. Opiskelijoiden yksilöllistä etenemistä, henkilökohtaisia oppimispolkuja ja verkko-opiskelutaitojen kehittymistä tuetaan tarjoamalla opiskelijoille mahdollisuuksia suorittaa opintoja myös itsenäisenä opiskeluna.

Hankasalmen lukiolla on oma ohjaussuunnitelma. Tämän lisäksi jokainen opiskelija laatii oman henkilökohtaisen opintosuunnitelmansa yhdessä opinto-ohjaajan kanssa.

Lukiokoulutuksessa tuetaan jokaisen nuoren opiskelua ja oppimista. Tässä työssä aineenopettajan rooli on merkittävä. Oppimisen ja opiskelun tuen muotoja Hankasalmen lukiossa ovat opiskeluhuoltotyö, tehostettu opintojen ohjaus, ryhmänohjaus ja erityisopettajan tuki. Erityisopetuksen tarkoituksena on kartoittaa opiskelijan tuen tarpeita, konsultoida aineenopettajia ja tukea opiskelijaa oppimisen ongelmissa.

Pääpaino on ennaltaehkäisevässä työssä. Opiskelijan tuen tarve arvioidaan tapauskohtaisesti. Keskeisiä asioita ovat oppimisen esteettömyys, oppimisvaikeuksien ennaltaehkäisy ja varhainen tunnistaminen. Tarvittavat tukitoimet suunnitellaan yhdessä opiskelijan ja asiantuntijoiden kanssa. Tukimuotoina voivat olla opetuksen eriyttäminen, opintojen hajauttaminen ja muut pedagogiset ratkaisut, opintojaksojen valintamahdollisuuksien hyödyntäminen, monipuolinen opinto-ohjaus ja ryhmänohjaajan tuki. Tukitoimet voidaan kirjata opiskelijan henkilökohtaiseen opintosuunnitelmaan.

Asenteellinen, sosiaalinen ja psyykkinen esteettömyys

Asenteellinen, sosiaalinen ja psyykinen esteettömyys luovat perustan oppilaitoksen toiminnalle, jossa otetaan huomioon opiskelijoiden osallisuus ja hyvinvointi. Ne eivät ole toisistaan erillisiä esteettömyyden ulottuvuuksia vaan ne limittyvät keskenään ja toimivat toistensa edellytyksinä.

Hankasalmen lukiokoulutuksessa asenteellisella esteettömyydellä tarkoitetaan yhdenvertaista asennoitumista jokaisen opiskelijan opiskelumahdollisuuksiin hänen ominaisuuksistaan tai taustastaan riippumatta. Sosiaalisesti esteettömässä oppilaitoksessa jokainen opiskelija voi tuntea kuuluvansa oppilaitosyhteisöön ja osallistua sosiaaliseen toimintaan. Kun toiminnassa otetaan huomioon esimerkiksi erilaiset kulttuurit, voidaan parantaa sosiaalista ja asenteellista esteettömyysnäkökulmaa.

Psyykinen esteettömyys voidaan nähdä mielen hyvinvointina, joka tarjoaa eväitä ja voimavaroja oppimiseen ja kehittymiseen. Erityisesti opintojen aloitus on usealle nuorelle haasteellinen vaihe elämässä. Elämänmuutokset voivat vaatia nuorelta erityisen paljon voimavaroja. Opiskelijoiden hyvinvointiin liittyvät kysymykset ovat oppilaitoksen arjessa läsnä vahvasti. Näiden asioiden tiimoilta yhteistyö opiskeluhuollon kanssa on tiivistä.

Oppimateriaalit, tieto- ja viestintäteknikka esteettömyyttä tukemassa

Tietotekniikan ja teknologian nopea kehittyminen on tuonut mahdollisuuksia ja haasteita kaikille soveltuvien ja esteettömien laitteiden, ohjelmien, oppimateriaalien ja oppimisympäristöjen luomiseen. Tieto- ja viestintäteknikka monipuolistaa opetusta ja helpottaa yhteydenpitoa opiskelijoiden ja henkilökunnan välillä. Opiskelijat hyödyntävät monipuolisia digitaalisia opiskeluympäristöjä, oppimateriaaleja ja työvälineitä eri muodoissa esitetyn informaation hankintaan ja arviointiin sekä uuden tiedon tuottamiseen ja jakamiseen. Laajennetussa oppivelvollisuudessa opetuksen

järjestäjä tarjoaa kaikille lukio-opiskelijoille kannettavat koneet ja opiskelumateriaalit lukio-opintojen ajaksi.

Tilojen ja oppimisympäristön fyysinen saavutettavuus

Oppimisympäristön esteettömyys on huomioitu Hankasalmen koulukeskuksen suunnittelussa rakennusvaiheessa. Koulukeskus on otettu käyttöön elokuussa 2020. Tilojen turvallisuus on huomioitu ja koulukeskuksella on oma pelastussuunnitelmansa. Oppimisympäristöä koskevissa ratkaisuissa on otettu huomioon, että oppimista tapahtuu mitä moninaisimmissa tilanteissa ja paikoissa.

6. Toimenpiteet yhdenvertaisuuden edistämiseksi

Ikä

Ikäsyrynnällä tarkoitetaan ikään perustuvaa syrjintää. Kuka tahansa voi tulla syrjityksi ikänsä perusteella, vaikka ikä saattaakin olla heikosti tunnistettava syrjintäperuste. Ikäsyryntä kohdistuu usein nuoriin.

Hankasalmen lukiokoulutuksen toimintaperiaatteet:

Hankasalmen lukiokoulutuksessa eri-ikäisiä ihmisiä sekä heidän vahvuuksiaan ja kehittämishaasteitaan arvostetaan ja kunnioitetaan. Eri-ikäisten opiskelijoiden kohtaamisille luodaan suotuisa ilmapiiri.

Elämäkatsomus, vakaumus ja mielipiteet

Vakaumuksen ja mielipiteiden käsitteeseen kuuluu monenlaisia arvopohjia, jotka voivat olla lähestymistavoiltaan eettisiä, yhteiskunnallisia tai uskonnollisia. Syrjintä vakaumuksen perusteella on laissa kielletty. Kiellettyä on myös oman syrjivän käytöksen perusteleminen vakaumuksella. Syrjintä vakaumuksen perusteella tarkoittaa ihmisen elämäkatsomuksellisten arvojen loukkaamista.

Hankasalmen lukiokoulutuksen toimintaperiaatteet:

Hankasalmen lukiokoulutuksessa kunnioitetaan ihmisten erilaisia elämäntapoja ja -arvoja. Ilmapiiri on erilaisia vakaumuksia kohtaan avoin ja erilaisiin vakaumuksiin suhtaudutaan yhdenvertaisesti. Jokainen lukio on yhteisö, jossa monista kieli-, katsomus ja uskontotaustoista tulevilla ihmisillä on mahdollisuus tunnistaa hyvän elämän arvoja ja periaatteita sekä harjaantua yhteistyöhön. Lukiossa kannustetaan keskinäiseen välittämiseen ja huolenpitoon. Arvoperusta toteutuu lukion toimintakulttuurissa, kaikkien oppiaineiden opetuksessa ja työskentelyn organisoinnissa. Opiskelijajärjestöt ja henkilökuntaa edustavat järjestöt toimivat ja tiedottavat avoimesti ja kunnioittavasti sekä ottavat huomioon erilaiset elämänkatsomukselliset lähestymistavat kuten esimerkiksi uskonnolliset, yhteiskunnalliset ja eettiset arvot.

Etninen tausta, kansallisuus ja kieli

Kansainvälistymisen johdosta taustaltaan, kansallisuudeltaan ja kieleltään erilaiset ihmiset kohtaavat yhä enemmän. Etnisyyden keskeisiä käsitteitä ovat etninen identiteetti ja etninen ryhmä. Etninen ja kulttuurinen tausta kuuluvat identiteettiin ja sisältävät monenlaisia tapoja olla suhteessa itseen, toiseen ja ympäristöön.

Hankasalmen lukiokoulutuksen toimintaperiaatteet:

Hankasalmen lukiokoulutus on monikulttuurinen, ja se ylläpitää avointa ja rohkeaa keskustelukulttuuria. Kaikkia lukiokoulutuksessa toimivia henkilöitä kohdellaan tasavertaisesti riippumatta henkilön etnisestä taustasta, kansallisuudesta ja kielestä. Näihin asioihin liittyvää syrjintää ei hyväksytä.

Sukupuolen moninaisuus

Oppilaitoksen on huomioitava sukupuolen moninaisuus kuten se, että osa ihmisistä on muunsukupuolisia, transsukupuolisia, transvestiittejä tai intersukupuolisia.

Sukupuoli-identiteetin lisäksi myös sukupuolen ilmaisu voi erota juridisesta sukupuolesta. Sukupuoleen kohdistuva syrjintä ilmenee esim. sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun väheksymisenä tai asiattomina kommentteina.

Hankasalmen lukiokoulutuksen toimintaperiaatteet:

Kaikkia opiskelijoita, henkilöstön jäseniä ja vierailijoita kohdellaan yhdenvertaisesti ja kunnioittavasti huolimatta heidän sukupuolestaan tai sukupuolen ilmaisustaan.

Sukupuoleen, sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun kohdistuvaa syrjintää ja väheksyntää tai sukupuoleen perustuvaa ja seksuaalista häirintää ei hyväksytä.

Koulutiloissa pyritään välttämään tarpeettomien sukupuoleen liittyvien ilmaisujen käyttämistä.

Seksuaalinen suuntautuminen

Ihmiset määrittelevät itsensä seksuaalisuudesta puhuttaessa esimerkiksi aseksuaaleiksi, biseksuaaleiksi, heteroiksi, homoiksi, lesboiksi, joksikin muuksi tai jättävät määrittelyn tekemättä. Tätä seksuaalista moninaisuutta tulee kunnioittaa.

Lain mukaan ihmistä ei saa asettaa eriarvoiseen asemaan seksuaalisen suuntautumisen perusteella.

Hankasalmen lukiokoulutuksen toimintaperiaatteet:

Opiskelijan, henkilökuntaan kuuluvan ja vierailijan seksuaalista suuntautumista kunnioitetaan eikä siihen perustuvaa syrjintää sallita. Erilaisten ihmisten kohtaamisen ja arvostamisen kulttuuria tuetaan ja edistetään.

Vammaisuus ja terveydentila

Vammaisuudella tarkoitetaan synnynnäistä tai myöhemmin sairauden tai tapaturman aiheuttamaa ominaisuutta. Vammaisen ihminen ei välttämättä ole sairas.

Vammaisella voi olla myös liikuntarajoitteita ja niiden vuoksi hän saattaa tarvita apuvälineitä. Apuvälineitä käytävällä tulee olla mahdollisuus osallistua täysipainoisesti ja toimia yhdenvertaisesti muiden kanssa.

Hankasalmen lukiokoulutuksen toimintaperiaatteet:

Ketään ei syrjitä vamman tai terveydentilan perusteella, kohtelu on yhdenvertaista ja asiallista, on sitten kyse psyykkisestä tai fyysisestä sairaudesta tai vammasta.

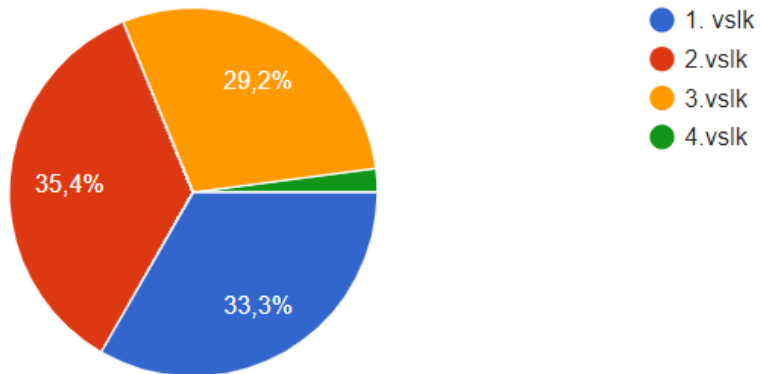
Opiskelijalla tai henkilöstöön kuuluvalla on oikeus päättää, mitä hän kertoo yhteisönsä henkilöille terveydentilastaan tai vammastaan. Opiskeluympäristössä tehdään mahdollisuuksien mukaan erityisjärjestelyitä. Laajennetun oppivelvollisuuden antamat mahdollisuudet (esim. taloudellinen tasa-arvoistaminen) ja laaja-alaiset osaamiskokonaisuudet (hyvinvointiosaaminen, vuorovaikutusosaaminen, eettisyys, globaali- ja kulttuuriosaaminen) tukevat vahvasti tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustavoitteita.

LIITE 1

Hankasalmen lukion syksyn 2023 tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskyselyn tulokset:

Olen vuosiluokalta:

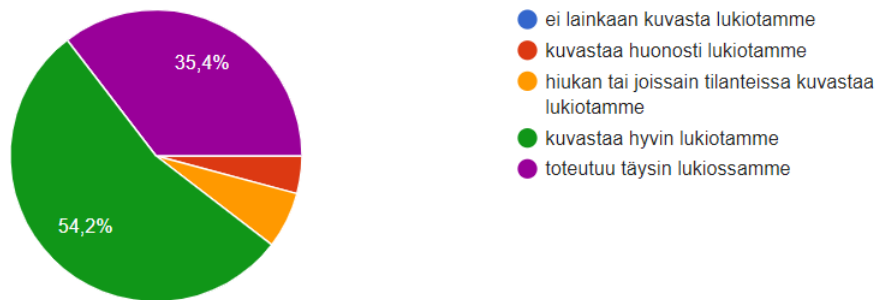
48 vastausta

1. Voin olla oma itseni lukiossamme

48 vastausta

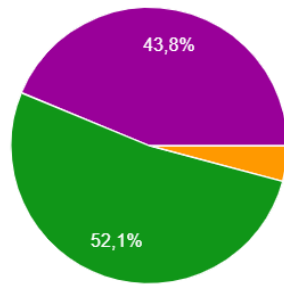
 Kopioi

2. Tunnen oloni turvalliseksi lukiossamme.

Kopioi

48 vastausta

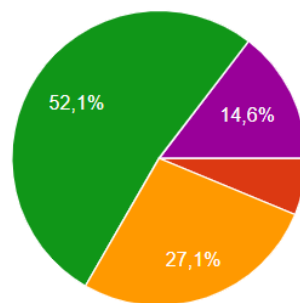

- ei lainkaan kuvasta lukiotamme
- kuvastaa huonosti lukiotamme
- hiukan tai joissain tilanteissa kuvastaa lukiotamme
- kuvastaa hyvin lukiotamme
- toteutuu täysin lukiossamme

3. Kiusaamiseen ja syrjintään puututaan lukiossamme tehokkaasti.

Kopioi

48 vastausta

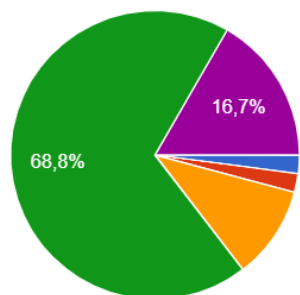

- ei lainkaan kuvasta lukiotamme
- kuvastaa huonosti lukiotamme
- hiukan tai joissain tilanteissa kuvastaa lukiotamme
- kuvastaa hyvin lukiotamme
- toteutuu täysin lukiossamme

4. Luotan lukiomme aikuisiin.

Kopioi

48 vastausta

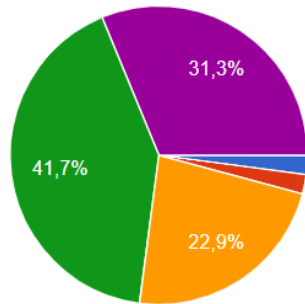

- ei lainkaan kuvasta lukiotamme
- kuvastaa huonosti lukiotamme
- hiukan tai joissain tilanteissa kuvastaa lukiotamme
- kuvastaa hyvin lukiotamme
- toteutuu täysin lukiossamme

5. Opiskelijoita kohdellaan lukiossamme samalla tavalla sukupuolesta riippumatta.

48 vastausta

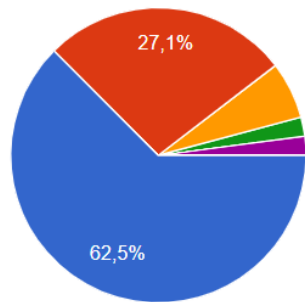

- ei lainkaan kuvasta lukiotamme
- kuvastaa huonosti lukiotamme
- hiukan tai joissain tilanteissa kuvastaa lukiotamme
- kuvastaa hyvin lukiotamme
- toteutuu täysin lukiossamme

6. Lukiossamme kiusataan tai syrjitään erilaisen kielen tai ihonvärin vuoksi.

48 vastausta

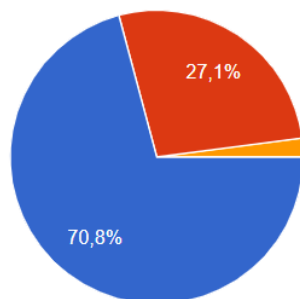

- ei lainkaan kuvasta lukiotamme
- kuvastaa huonosti lukiotamme
- hiukan tai joissain tilanteissa kuvastaa lukiotamme
- kuvastaa hyvin lukiotamme
- toteutuu täysin lukiossamme

7. Lukiossamme kiusataan tai syrjitään uskonnon vuoksi.

48 vastausta

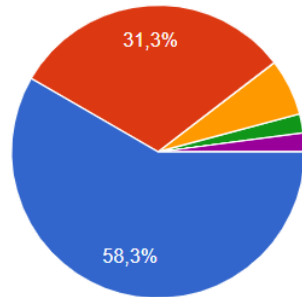

- ei lainkaan kuvasta lukiotamme
- kuvastaa huonosti lukiotamme
- hiukan tai joissain tilanteissa kuvastaa lukiotamme
- kuvastaa hyvin lukiotamme
- toteutuu täysin lukiossamme

8. Lukiossamme kiusataan tai syrjitään oppimisvaikeuksien tai jonkin vamman vuoksi.

48 vastausta

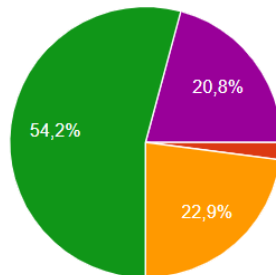

- ei lainkaan kuvasta lukiotamme
- kuvastaa huonosti lukiotamme
- hiukan tai joissain tilanteissa kuvastaa lukiotamme
- kuvastaa hyvin lukiotamme
- toteutuu täysin lukiossamme

9. Kaikkia kannustetaan yhtä lailla lukiossamme.

48 vastausta

- ei lainkaan kuvasta lukiotamme
- kuvastaa huonosti lukiotamme
- hiukan tai joissain tilanteissa kuvastaa lukiotamme
- kuvastaa hyvin lukiotamme
- toteutuu täysin lukiossamme